

Brezmadežno poprijetje i sv. Cerkev.

Vsa boža dela so med sebov sorodna, ar vsa izvirajo iz istoga stüdenca bože vsemogočnosti. Ta sorodnost napravi, da so vsa boža dela, čeravno ločena, itak sebi spodobna i to tak spodobna, da v prvih delih bliščijo poznejša, a iz poznejših odsevajo prva. Tak je svetlost prvoga dneva naznanjala sunce, ki se je prikazalo komaj na štrti den. Tak je bio stari vek predpoda novoga veka.

Isto moramo praviti o Mariji pa o katoličanskoj Cerkvi. Marija i sv. kat. Cerkev sta dve dragoceni napravi, ki izvirata iz istoga stüdenca, iz rok Najvišjega. Zato sta si spodobni i sorodni. Sv. Cerkev nam slika Marijo, v Mariji Devici opazimo sv. Cerkev. V lepoti prve opazimo lepoto druge.

Vsikdar tedaj, gda govori o Mariji prečistoj Devici i opisujemo Njeno čistost, nevedoč opisujemo lepoto i čistost kat. Cerkve. I gda je sv. Cerkev izrekla nezmotilvo reč o brezmadežnom poprijetji preblazene Device, je izrekla svojo pohvalo i v Mariji Devici pokazala svojo čistost i svoje bogastvo. Poglejmo to malo.

Sv. Cerkev, nezmotilva mati, je razglasila brezmadežno poprijetje za versko istino i pokazala katoličanskomi sveti čisti začetek Marije Device. Iz pregrešnoga Adamovoga roda se je rodila Marija, a ostala je čista, kak da Adam ne bi nikdar grešio. Nieden madež, nieden zamazek, niti senca izvirnoga Adamovoga greha se je ne doteknila Njene duše. Čista i nedužna je izišla iz vüst Najvišjega v človeče meso, ne da bi otemnila svojo lepoto.

To isto moramo praviti od sv. kat. Cerkve. Kak Marija iz rok Najvišjega, tak je sv. kat. Cerkev izišla neskrunjena iz desne rane Jezusa Kristusa. Kak je milost boža ohranila Marijo brezi madeža, zamazka, tak je sv. kat. Cerkev po milosti božoj ostala čista i neomadeževana, čeravno so jo vodili ljudje, podvrženi slabostim. Niedna druga cerkev, zvün katoličanske, se nemre ponašati s tak čistim začetkom. Poganstvo se je rodilo iz materijalizma, mohamedanstvo iz nevednosti i senjavosti, luteranstvo iz strasti pa iz nevernosti. Vse te nosijo madež v svojem početki. Kak človek, tak so tudi one omadeževane od izvirnoga greha. Samo sv. kat. Cerkev je prosta poprijetnoga greha, ar se je rodila iz najbolje čistoga i najsvejšega stüdenca, iz neomadeževane rane Jezusa Kristusa. Kak Marija, tak tudi sv. Cerkev ne poznala madeža v svojem izviri.

„Na to pečino bom zidao svojo Cerkev“, je pravo Jezus sv. Petri. Ustanovo je Cerkev i jo postavio v sredino zapelivoga sveta. Ali je mogoče, da sredi nečistoga sveta ostane brezi madeža? — Kak Marija, tak se je očevala kat. Cerkev. Tudi Marijo je Bog postavio sredi zapelivoga sveta, v sredino nečistih Adamovih sinov, a ostala je lepa i neomadeževana. Skoz devet mesecov je bila zaprta v vozkoj vozi maternoga tela i od njega dobivala živež, a telo matere Ane, oskrunjeno po Adamu, je ne moglo otemniti Marijine čistosti. Kak je Marijina duša izišla čista i neomadeževana iz rok božih, takša je ostala tudi kesnej. To izjemo, to čüdo, je Bog včino samo pri Mariji, pri nikom drugom. I v tom je njeno brezmadežno poprijetje, ne v drugom.

Istotak je včino Bog s kat. Cerkvov. Izročio jo je pohüjšlivo mi sveti, ki je spodoben teli Marijine matere sv. Ane. Svet ne henja biti podvrženi grehi pa hüdobiji, čeravno ma v sredi kat.

Cerkev. Toda Cerkev ostane čista i neskrunjena. Bog je vzeo svetnoj hüdobiji moč, da njoj nemre oskruniti njene čistosti, čeravno jo preganja. Neoskrunjeno ide naprej. Čista kak sunce se blišči sredi svetne nečistosti. Denešnji preganjalci naj bi to skoro priznali!

Marijo Devico pa Bog ne samo obvarvao pred izvirnim grehom, nego jo je obdario tudi z zakladom, kinčom najlepših darov. Inači tudi ne moglo biti. Gda je Bog zapovedao hüdomi hüdi, naj se mekne, jo je napuno s tolikov milostjov, da je zaslužila biti imenüvana *milosti puna*. Nebeski Oča jo je zbrao za svojo hüer i joj pokazao svoje bogastvo; Sin boži jo je zbrao za svojo mater i jo napuno z najveškov svetostjov; Sv. Hüj jo je vzeo za svojo zaročnico i joj vžgao ogenj bože hübezni. Marija Dev. je po tolikih milostih postala najbližja večnomi Bogi. Iz bližine je smela gledati veličanstvo bože i se je tak ogrevala v ognji bože hübezni.

Isto opazimo pri našoj materi sv. Cerkvi. Neomadeževana v svojem začetki je premagala hüdogo hüdu. V najtesnejšoj zvezi z Bogom — ar izhaja od Njega — jo najsvejšje obsvitajo žarki božega veličanstva i ogrevaljo k hübezni. Najbole od blüzi gleda ona dela bože vsemogočnosti i najbole natenko spoznava razodenje bože, ki je tak bistvena stvar sv. vere, da se celo krivo vere na njo naslanjajo.

Toda kak je bila samo edna (Marija) med ženami v tolikoj zvezi z Bogom, da je od blüzi gledala Boga i spoznala presv. Trojstvo pa skrivnost včlovečnja Jezusovoga, tak je samo ed-

na med vsemi cerkvami i to najmre kat. Cerkev po svojem brezmadežnom začetki i slavnoj zmagi nad hüdobnim hüdom tak blüzi Boga, da zna razločavati bože skrivnosti.

Zato samo sv. Cerkev more razlagati sv. pismo i določavati verske istine, samo ona more soditi i po pravici razsojevati.

Isto, ka smo pravili od razsvetlenja, moramo reči od hübezni sv. kat. Cerkve. Tudi v tom sta si spodobni Marija pa kat. Cerkev. Sv. Očevje pravijo, da je Marija bole hübila Boga, kak vsi svetniki i angeli vküp. Če se obrnemo k sv. Cerkvi, vidimo, da je ona jedina v svojoj hübezni spodobna Mariji.

Sv. Cerkev hübi Boga od svojega začetka, ar se je iz njega rodila. Ga hübi bole kak vsi svetniki, ar so svetniki zajemali svojo hübezen iz stüdenca njene hübezni. S tov hübeznijov se napajajo apoštoli pa idejo po sveti oznanjüvat reč božo, s tov hübeznijov se vtrdijo mučenci i premagajo grozne muke, se okrepačajo device i sredi nečistosti občüvajo svojo čistost, se tolažijo sirmaški i pričaküjejo posmrtno bogastvo.

Kak lepa predpoda sv. Cerkve je Marija Devica! Samo Ona med vsemi ženami je puna hübezni. Puna bože hübezni je kat. Cerkev i to samo ona jedina med vsemi cerkvami.

O, koliko blišča, koliko lepote ma sv. kat. Cerkev! Ali je mogla bole jasno pokazati svojo bliščobo? Razglasila je pred 85 leti brezmadežno poprijetje Marije Device i tak odgrnila zagrijnalo svojega veličanstva i svoje bliščobe.

R. J.

Razgled po katoličanskom sveti.

Kak je v katoličanskoj Polskoj pod bolševiki. Razglaša se, da je centralni svet brezbožnoga gibanja določo vsoto 3 milijone rublov na razpolago za propagando v katoličanskoj Polskoj. Vidimo, da bolševizem nekaj da za „misijonarje“ v novom ozemli. So pa tudi ogromne naloge, štere trbe tü rešiti. Tak zahteva brezbožna zveza med drugim, da se zaprejo vse cerkve, molilnice i bogočastne zgradbe v polskoj posesti. — Ustanovitev krajevni skupin zveze borbenih brezbožnikov. — Vsi hühovniki dobijo ukaz, da morajo prenehati s svojim delovanjem. Zbrano cerkveno premoženje bo postalo državna last. — Vsi odnošaji polske države z Vatikanom bodo prenehali. — Ustanovitev polskoga brezbožnoga časopisa pod naslovom „Polski Brezbožnik“. Ruski poslaniki v Polskoj bodo postavljeni za brezbožno propagando. — Medtem je voditeo brezbožnoga gibanja, Jaroslavsky, prišeo nazaj v Moskvo s svojega poučnoga potovanja v Polskoj. Z veseljom i radostjov trdi, da je v malo tjednih dosta včinjeno. V vseh vekših mestih Ukrajine i beloruske posesti so bože hüze i sinagoge zaprte. Postavljeni znaki klepača i srpa oznanjajo veliko Stalinovo zmago. Zvonjenje brezbožne ideje so postali v letih boja trdi; naopačno sočütje i slabotna smilenost sta njim tüja. Izküšnje leta dugoga boja proti veri v Sovjetskoj zvezi njim bodo v Vzhodnoj Polskoj jako koristile. Tak javla Jaroslavsky. — Pritisk bolševiških brezbožnikov pa ide prek državnih mej k prijatelom. V nekoj izjavi pravijo moskovski mladenci: „Sovjetsko-

ruski brezbožniki pričaküjejo, da se bo Nemčija odločila za prezvanje prepovedi svobodomiselnoga gibanja. To pravilo bi spozrazum i prijateljstvo obeh državnikov, Stalina i Hitlera, ki sta oba nasprotnika verskih družb, izredno pospešilo. Hitlerov režim bi si s tem zagotovo prijateljstvo številnih moči, ki so dozda odbijajoče proti stale političnomi prizadevanji nacionalsocialističnih držav. — Što bi mogoce proti stati toj vročoj želi, če ide za poglobitev prijateljstva! To je vendar nekaj velkoga, če se najdeta dva prijatelja i bratski hotita proti bodočnosti. Plemeniti bratski par!

U. S. A. V New Yorki i drugih amerikanskih mestih so po prizadevanji newyorškoga nadškofa Mons. Spellmana priredili „Polski tjedni“ v spomin generala Pulaskoga, ki se je bojuvao v amerikanskoj bojni za osvobojenje. Nadškof je meo v katedrali govor, v šterom je slavio junaški polski narod. Tudi neštetni ugledni amerikanski javni delavci so v svojih govorih slavili vrline Polakov. Pri poedinih slovesnostih je sodelüvalo 15.000 do 75.000 lüdi. Največ je bilo Polakov, pa tudi druge narodnosti so sodelüvale. Polaki tvorijo v Ameriki znaten del prebivalstva. V Detroiti jih je 300.000, v New Yorki 200.000.

Irska. Župnija Bellymen je lansko leto darüvala 118.000 lir za misijone. V župniji deluje župnik Green, ki je vernike jako navdüšo za misijone.

Italija. Iz Loreta je 13. nov. odišlo pet misijonarov iz kapucinskoga reda v Kanado. Ob priliki odhoda so se zbrala vsa mestna društva i velika vnožina vernikov v katedrali, da so molili za njihovo srečno potüvanje i za uspešno misijonsko delo. Kapucinski provincijal se je iz

predgance poslovio od njih i je priporočo v varstvo Loretske Gospe i sv. Terezije D. Jezusa.

Vatikansko mesto. Sv. Oča je 22. nov. sprijao v audijenco 500 mladih zal onskih parov. Sv. Oča je pri toj priliki meo krasen govor, v šterom je govorio od dužnosti v zakoni i od družinskoga življenja. Na konci je podelo apoštolski blagoslov.

Estonija. Estonski hühovniki, ki so edni latinskoga, drugi grčkoga obreda, so meli v Tartu pastirsko konferenco. Predsednik konference je bio apost. administrator Mons. Edoardo, naslovni nadškof Drinopolja. Govorili so od posebno težkoga položaja, v šterom se zdaj nahajajo katoličani v Estoniji.

Sovjetska vojska je vdrla na Finsko.

Brez vsega zroka je 180 milijonski ruski narod začeo brez napovedi bojne boj proti 4 milijonskomi malomi Finskomi narodi. Zakaj? Prosto pot šče na Baltskom morji do Nemčije. Navadni rop, šteroga so bolševiki navajeni, ve je te v njihovom programi. Severna Amerika se je ponüdila za posredovalca, a komunisti so odbili posredovanje. Sovjetska vojska meče zažigalne bombe na glavno mesto Finske Helsinki i druga mesta. Finci so dva ruski bomba dnika dol strelili. Celi svet obsoja te roparski napad i pomilüje mali, slobodoželen finski narod. Nemški listi pišejo, da se ne vmešavajo v rusko-finski spor, a zednim podčrtavajo, da Rusija ma pravico, da izvrši te napad zavolo svojega „življenjskoga prostora.“

Sirmaški polski narod.

Predsednik francoske vlade je meo v parlamenti govor, z šterim je obsodo politiko Nemčije, šteta v robstvo spravla male narode i izjavo, da se bo Francija borila proti narodnomi socializmi za zmago pravice. V tom govori je pomilüvao polski narod, šteta se kole, ropa, žene s svojih domov, da se tü naselijo Nemci z drugih držav.

Finski narod se bori proti ropari.

Izvemši najsevernejšo točko, so Finci vse ruske napade odbili i vničili 25 ruskih letal i 36 rdečih tankov. Tudi na severi so pregnali ropare i vzeli pristanišče Pecamo na ledenom morji nazaj z rok roparskih Rusov. Celi svet obsoja te rop. Molotov grdo napada Ameriko, šteta se je ponüdila za mirovno posredüvanje i zahteva novo finsko vlado, šteta bi državo izročila roparom. Pa roparje finskoga izdajalca ne najdejo, kak se na Polskom ne najšeo. — Italija zbira prostovolce proti bolševiškim roparom.

Laži bolševikov.

Ruski bolševiški bombniki so brez bojne napovedi bombardirali vnoža mesta na Finskomi, Brez zroka odprta mesta, ne pa vojaške naprave. V svojem poročili pa pravi ruska oblast, da je samo vojaške naprave bombardiralo letalstvo. Glavno mesto Finske Helsinki trpi od bombardiranja, kak je svoj čas Varšava trpela.

Naš novi vojaški zakon.

Ministerski svet je izdelao novi vojaški zakon, šteta guči od obrambe države, popolne i delne mobilizacije i demobilizacije. Zakon dobi obvezno moč, kak se objavi v Slüžbenih Novinaj.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2-50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na skupni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Stev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak nižje. Poslano med tekstom vsaka reč 2 D. mali oglasi do 10 reč 15 Din., više vsak reč 1140 Din.

Nedela

v Adventi druga.

Tisti čas, gda bi Ivan čuo v vozi dela Kristušova, pravljivi dva z svoji vučnikovi, pravo je njemi: Ti si te pridoči, ali drugoga čakamo? I odgovoreči Jezuš veli njima: Idoča nazveš tita Ivani, štera sta čula, i vidila. Slepi vidijo, plantavi hodijo, gobavci se očičavajo, gluhi čujejo, mrtvi gori stanujejo, nevolnim se evangeliom nazviščava; i blaženi je, ki se nad menov ne spači. Gda sta pa njidva odhajala, je Jezuš začeo vnožini gučati od Ivana: „Ka ste šli gledat v puštino? Jeli trst, šteroga veter maja? Ali ka ste šli gledat? Človeka oblečenoga v mehka oblačila? Glejte, šteri nosijo mehka oblačila, so v kraleski ližaj. Ali ka ste šli gledat? Proroka? Velim vam, da ešče več kak proroka. Ar je te tisti, od šteroga je pisano: Glej, jaz pošilam svojega Angela pred licom tvojim, šteri bo pripravil tvojo pot pred teбом. (Mat. 11, 2—10.)

Zakaj je poslal Ivan svoje vučnike Gospoda pitat: „Ali si ti, ki maš priti?“ Zakaj? Ali je ne poznal Gospoda? Da, znao je dobro, da je Jezuš Sin boži, vej ga je že prle pozdravil z rečmi: „Agnjec boži, ki odjemle grehe sveta.“ Pa itak je poslal dva vučnika ta, ar tej so še ne znali, što je Kristuš, pa da bi ga tak spoznali. Ivan je znao, da se njemi bliža zadnja vora, pa je zato želo, da se njegov prijatelj pridruži Kristušu.

Poslal je Ivan svoje vučnike tudi zavolo Židovov. Če so si oni zalstino želeli Mesijo, zakaj so dozda ne pitali Kristuša, če je on obečani Mesija ali ne? K Ivani pa so Židovje poslali svoje ludi, ki so ga spitali: „Si ti Kristuš ali prorok, ali ka praviš od sebe?“ Kristuš je delal toliko čud, a nišče ga ne pita, što je pa odked je zvün tistiva dva, šteriva je Ivan poslal.

Kristuš tema dvema ne odgovorio: „Jaz sem Mesija.“ Djao je samo: „Slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očičajo, gluhim se odpirajo vüha, mrtvi vstajajo.“ Gde se najmre dogajajo takše čude, tam ne trbe za trjavanja z rečmi.

Zednim nam je Gospod šteo dati vzgled prave, popolne poniznosti. Od sebe Gospod ne govori, svoje časti ne iskao, nego samo čast Očino, ki nas bo sodo. Pa tudi njemi židovje nebi verjali samo na reč. Celo bi še pravili, da je gizdav. A židovje so tudi dobro poznali sv. Pismo, poznali so prorok Izaije proroka: „Bog sam bo prišeo i vas bo rešo. Tedaj se bodo odprle oči slepih, i vüha gluhih bodo odprta. Tedaj bo skakao hromi kak jelen i razvezan bo jezik nemih.“ (Ps. 35.)

To prorokbo so poznali i zato so morali razmeti, da je Kristuš opomina tudi na prvi stavek prorokbe: „Bog sam bo prišeo i vas bo rešo.“ Po njegovih čudah naj bi zato spoznali, da je Kristuš pravi Bog.

Po odhodi Ivanovih vučnikov je Gospod spregovoril reči, ki so Ivani Krstiteli v jako veliko čast. Pred samimi njegovimi odposlanci ga je ne šteo hvaliti, ar so odposlanci Ivana meli za Odrešenika, ljudstvo pa je Ivana premalo cenilo.

Kristuš pa nam pove v Ivanovo čast, da je več kak prorok. Drugi proroki v staroj zavezi so najmre od Kristuša samo govorili i pisali, Ivan pa ga je vido i ljudem pokazao: „Glejte Agnjec boži.“ Drugi proroki so tudi Kristušovi služabniki, a Ivan njemi je predhodnik, ki njemi pripravla pot. Ivan njemi je krstiteo, Ivan oznanjevalec, Ivan sveti kak angeo, da celomi sveti oznanil Gospodov prihod ravno tak, kak ga bodo na sodnji den oznanjali angeli.

Prekmurski sadjarji bodo zborovali.

V nedeljo, dne 10. t. m. ob 9. uri dopoldne bo sestanek vseh prekmurskih podružnic SVD in sadjarjev na ban. kmet. šoli v Rakičanu. Na programu so tri kratka predavanja in sicer:

1. Namen in organizatorično delo društva oziroma podružnic SVD. (predavatelj zastopnik sadjar. in vrt. društva iz Ljubljane).

2. Sadna trgovina v Sloveniji. (predavatelj banovinski sadjarski ref. g. Kafol iz Ljubljane).

3. Sadjarstvo v Prekmurju, (predavatelj strok. učit. za sadjarstvo na ban. kmetijski šoli v Rakičanu).

Predavanja bodo prav kratka. Po vsakem predavanju bo razgovor. Ker bodo na sestanku obravnavana vsa važna vprašanja prekmurskega sadjarstva, vabi sadj. in vrt. društvo za Slovenijo vse zastopnike in ž njimi člane sadjar. podružnic in vse kmete-sadjarje, da se sestanka v čim večjem številu udeležijo.

Nepoznani mučeniki.

Primas Polke, kardinal Hlond, je na večer pred Vsemi Svetci govoril v Rima na vaticanskem radioji. Najpre se je spomeno z žrtv polskih vojakov, ki so s svojov krvjov namakali polska tla.

Nato se je obrno do tistih mučenikov, ki neso bili na bojišči. Pravo ete pretreslive reči:

„Mamo mučenike, ki osebno neso se vdeležili boja. Ti so spadnoli daleč od bojišča, ti so vmrli zavolo boja, ti so postali žrtv oborožene sile, čeravno samo orožja neso nosili.“

„Što so bili ti mantrniki? Poznejša pokolenja bodo to samo v pravoj potreboči vervali, pa niti mi sami ne bi toga vervali, če ne bi s svojim očmi teh dogodkov gledali. Ti mučeniki so bili dojenčki na rokaj svojih mater, mala deca, šolarje, šolarice, dijaki, dijakinje, mlade deklice, ženske, starci i starice, betežni, ranjeni, ti mantrniki so bili dvorjeniki betežnih, redovniki i redovnice, duhovniki, zdravniki, ti mučeniki so bili bežniki i kmetje.“

„Kak so ti spadnoli? Na la so je vrgle strojnice, vničile

rüšeče se hiše, v gorečih hišaj so najšli grozovito smrt. Vmirali so po vulicaj, trgaj i semiščaj, na cestaj ravnin, kama so zbežali, v obcestnih jarkaj, v železniških vagonaj pri selitvi prebivalstva, na kolaj, v aotomobilaj, v deških zavetiščaj, v bolnišnicaj, štere so porüšene.“

„Imena tistih, ki so spadnoli po cestaj od Poznania do Pinska, od Pucka do Jelesčikija, od Krakove do Vilna brzčas ne bodo vpisana v knigo mučenikov.“ „Grobi i pokopališča teh mučenikov naroda so gosto posejana na polskoj zemli. Sveti so grobi na polotoki Hela, na bregovih Buga, v predmestjih Varšave, pri trdnjavi Modlin i pri Čenstochovi, gde se je ponovila žaloigra polske zgodovine.“

„Junaki boja i nesrečni mantrniki ležijo v narodnom svetišči... znani i ne znani, naj vsikdar živejo v spomini naroda, kajti zemelso življenje se ne konča v ničest, nego je predigra večnoga življenja.“

„V dühi se podajmo h grobom spadnjenih i mučenikov. Spravimo je z svojimi molitvami bliže k Večnoj Svetlosti.“

Namške čete se zbirajo na Slovaškom.

Iz Londona poročajo, da se nemške čete zbirajo vsikdar v večšem obsegi na Slovaškom. V Bratislavo dnevno prihajajo celi vlaki nemške pehote, topništva in konjenice. Na meji so uradniki nemške policije zamenjali slovaško obmejno stražo. Prehod prek slovaške meje nindri več ne mogoči.

Chamberlainov govor.

Chamberlain, predsednik angleške vlade, je v svojem govori ki ga je meo 27. novembra, povdaro, da je Anglija z zastopniki Francije določila cile za bojno i mir. Cio za bojno je: premagati sovražnike, ki so s silov zavladali nad tujimi narodi. Cio za mir pa je: da skušajo stvoriti novo Eyropo, v šteroj naj bi narodi živeli brez strahapred napadi.

„Vkorakanje“ rdečih v Estonijo.

Pred prihodom rdečih vojakov v Estonijo, je morala vlada Estonije pomiriti prebivalstvo. Prve čete so napravile dober vtis. Prišle so mirno, opremo so mele vso novo i ne bilo nikših neredov. Čuden vtis pa so napravili politični komisarje, ki so kak zastopniki komunistične stranka sprevaljali vojsko. Za pojasmom so meli zateknjeni bič i so grdili vojake pa častnike. Vojaki oklopnih oddelkov pa so se tak napili Estonske vodke, da so je drugo zajtro komaj zbudili iz spanja. Motorizirani oddelki so morali pustiti na poti dosta vozil, ar neso meli zadosta benzina. Hrana pa en den blodila nekde v Rusiji za lačnimi vojaki. Radi so prišli v Estonijo ruski vojaki, da se bar pošteno najejo, v komunističnoj Rusiji so podložni, jako lačni.

Italjani prašijo vest boljševikom.

Italija je ogorčena proti roparskomi napadi ruskih boljševikov na mali finski narod i srdito pišejo proti roparom. Pišejo, da so ti roparje grozno obso-dili Italijo, gda je šla v Abesinijo odpravlat robstvo i narodi čarnomi prinašat sloboščino, zdaj pa tej roparje ldo proti slobodnomi narodi brez zroka, da ga v najhüšje robstvo skovejo. Deset naročenih letal je že priletelo z Italije na Finsko, 15 jih pa še pride.

Perotnina v Nemčiji ne zabranjena.

Vse druge reči se dobijo na karte v Nemčiji, perotnina pa se po miloj voli lejko küpi. To pa zato, ka se za perotnino vsaka druga reč lejko zameni. List „Kieler Neueste Nachrichten“ naprilliko majo sledeče oglase: „Pet metrov vinsko rdečega štofa zamenim za gosko, zednim se dobra obleka zašije.“ — „Zamenim bundo za debelo gosko.“ — „Radio, dvodelni, se zameni za debelo gosko.“

Pastirsko pismo za zlat.

Funk, gospodarski minister Nemčije, je pozvao berlinskoga kat. škofa, naj kat. cerkev izda pastirsko pismo, v šteroj naj se kat. verniki pozovejo, da darüjejo od svojih zlatih kinčov državi. Kat. cerkev sama naj bi dala polovico vseh svojih kinčov. Ar to pastirsko pismo dugo ne izišlo i ar je berlinski škof ministrovu zahtevo odklonio, je policija naznila škofi Preysingi, da zavolo odklonitve si bo država iskala zadoščenje. Nato je škof pozvao vküp spravišče škofov, da reši to mučno zadevo.

Šala na švicarskoj meji.

Nemški vojaki so v šali noko noč vrgli ropotarijo svojih barak prek na švicarsko stran. Švičari neso ostali dužni z odgovorom. Drugo noč so vrgli prek na nemško stran 20 kil zmočaja z listkom, na šteroga so zapisali: „Vsaka država izvta svoje najbolše pridelke.“

Zapori po münhenskom atentati.

Vsi časopisi sveta, tudi nemški, so pisali, da po atentati na Hitlera v Münheni so vnogi zaprti. V Austriji je samo duhovnikov več kak dvesto zaprtih. Med temi se nahaja kardinala dr. Innitzera tajnik, dr. W. Weissbacher i glasoviti predgar, jezuit Bichlmayer.

Zapori po praških demonstracijaj.

Kak smo že poročali, je več praških študentov streljenih, da so na češki narodni svetek kričali za češko državo. Po teh demonstracijaj, kak se je zdaj zvedilo, je zaprtih 1500 lüdi i zapreti je tudi voditeo katoličanskih dijaških družtev v Beči, Erwin Harse.

Finci se junaško borijo i od Sovjetov imenuvane vlade ne priznavajo.

Finci se junaško borijo i vtapljajo ruske ladje pa strelajo njihova letala. Finci so izvrstni strelci i navdušeni vojaki. Celo ženske so se pozvale v boj i z gorečnostjov prijele za puške, da preženejo ropara. Rusija je imenuvala novo finsko vlado, ki je narod nikdar ne bo priznao, nego de se rajši do zadnjega človeka borio za sloboščino vere i domovine.

Sprejemem takoj dobroga i zanestivoga mizarškoga pomočnika. Plača zmerna. — SUKIČ JOSIP, mizarstvo, Mlajtinci.

11.000 Italijanov, ki so kak nase-ljenci prišli v Libijo; ob prihodi je pozdravljajo Italijani, ki so že lani prišli sem.

Državno nadzorstvo nad siljom.

Izšla je v Beogradi odredba kmetijskoga ministra, da odsehmao morajo mlini i trgovci voditi „žitno knigo“, v štero spišejo, keliko zrnja so mesečno sprejeli i to javiti nadrejenoj oblasti. V trgovinaj z zrnjom se bo samo te vodila kniga, če mesečna količina zrnja presega 20 metrov. Mlini i trgovci morajo oblasti dovoliti, da vrši kontrolo. Če bi se šteri zagrešo proti od-

redbi, se kaznuje s peneznov globov vu višini do 50 jezer dinarov. Sreski kmetijski referenti bodo meli to nadzorstvo na svojoj brigi. — Vojni minister je pa določo tričlansko komisijo, štera bo živeže küpüvala i štranjüvala za državne potrebe, tudi za prehrano siromakov, ki brezplačno dobijo živeže, če se ovak ne morejo prehraniti, dužni so pa državna dela zvršavati.

Kak je prišlo do napada na Finsko.

Krinka je spsdnola. Gda so se Angleži i Francozi pogajali z Rusi, da bi naredili zvezo proti Nemčiji, te je Rusija zahtevala, da tevi državi privolita v zasedbo baltske države i Finske od strani Rusov. A Francozi i Angleži so odbili to ponüdbo, sprejela jo je pa Nemčija. Tak je prišla v nevarnost neodvisnost toga nedužnoga, slobodnoga maloga finskoga naroda.

Zakaj so ruski boljševik i za bojno.

Stalin je v svojem govori v meseci augusti povedao, da sta mir i bojna odvisniva od Sovjetske Rusije. Rusija se mora zvezati z Nemčijov, da tak nastane bojna zavolo Polke. Če pa bo bojna, se bo komunizem lahko žiro. Skrbeti pa mora tudi zato, da se bojna zavleče, da tak boljševizem ležej pride do svojega cila.

Zakaj je Thyssen pobegno iz Nemčije.

Iz Nemčije je odišeo v Švico veleindustrijalec Thyssen. Thyssen je iz strogo katoličanske družine i je bio med prvimi, ki so podpirali Hitlerov narodni socializem. Zveze med njim i Hitlerom so bile jako tesne. Sledkar so te zveze prehenjale, ar Hitler ne več poslušao Thyssenovih nasvetov za nemško gospodarstvo. Thyssen se je odmekno iz javnoga življenja i je s svojimi penezi podpirao katoličanske mladinske organizacije. Zdaj je odišeo v Švico. Država je postavila na njegovo premoženje oskrbnika, ka je začetek, da država zapleni njegovo večmiljonsko vrednost.

Prostovolci se zbirajo.

Na Švedskom, Norveškom i na Danskom se zbirajo prostovoljci, ki na lastne stroške potüjejo na Finsko, da malomi narodi pomagajo proti velikomi ropari.

Glasi iz Slovenske Krajine.

Tri milijone din. podpore dobi vodna zadruga v Lendavi, če prispeva 400 jezero dinarov. Ar je to preveliko bremen za male posestnike, člane zadruge, je g. dr. Klar interveniral, da se tak velika svota ne zahteva od zadruge. Pomoč bi bila še ta, če bi tudi drugi kraji pristopili h zadruzi i pomagali te terhe nositi v lendavskem srezu, te bi štiri milijonska podpora prišla za regulacijo naših potokov i sušenje močvar.

Pozdrav pošilata, blažene božične svetke i veselo novo leto želela Žalik Ignac i žena, Ana, v Montigny, Francija, iz Polane, uredniki Novin, šteromi se zahvaljujeta za dopošilanje naših listov, štiri jiva veselijo, g. Camplin Ivani, bivšemi izseljenjskomi duhovniki za duhovna tolažila, g. Halas Danieli, polanskomu plebanoši, domačim, materi, bratom, sestram, sosedom, prijatelom i celoj polanski fari. Spravlata se domo.

V. Polana. Lepi sprevid je bio pri nas v tork 28. novembra. Na zadnjaj poti smo sprevidili vrloga šolara Laki Cirila, najstarejšega sina matere dovica. Sprevida so se vdeležili njegovi sošolci i tudi vnogo drugih ljudi. Na grobi so njemi sošolci zapsevali v slovo „Gozdič je že zelen...“, njegov razrednik g. Križanič Franc pa se je poslovlo od njega s sledečimi rečmi: Dragi Ctril! Že peto leto sem bil zaporedoma tvoj razrednik, učitelj in vzgojitelj. Že peto leto sem sejal v tvojo dovetno dušo seme dobrega in koristnega. Veselilo me je, ko sem videl, da je seme padlo na rodovitna tla, vzkliko in se razraščalo. Zato je nastalo med menoj in teboj tiho zaupanje in se je spletla srčna vez ljubezni. Kot zadnji izraz te ljubezni na tem svetu ti posvečam skromno popotnico na pot v daljnjo večnost. — Jesen je. Padli so jesenski mrazovi in morili poletno cvetje. Uničili so, žal,

tudi cvet tvojega mladega življenja. Dih smrti je ledeno segel v naše duše in resnična žalost se je vselila v naša srca. Resnično smo žalostni vsi, ki smo poznali tvoje lastnosti. — Bil si dober in zvest tovariš svojih součencev. Bil si priden in delaven učenec. Bil si prijatelj slovenske knjige. Bil si vnet sodelavec pri igrah in prireditvah. Bil si opora svoje matere in opora doma. — Vsi, ki smo te poznali, smo vedeli eno: Ko dorasteš, boš delaven in razumen človek in poštenjak. Toda Previdnost je ukrenila drugače. V veliki ljubezni do matere in doma si napel vse svoje mlade moči, prenapel si jih in omagal. V enem tednu je zvenel cvet tvoje mladosti in utonil v večnost. Tebe ni več, in spomin na tvoje delo in lastnosti pa bo ostal med nami in mi ga bomo čuvali. Vemo, da bo, kakor si lani sam lepo povedal na materinski dan, v zarji zlati, nebeški povišano tvoje življenje. Poslavljajoč se od tebe, ti želimo mir, naj ti bo lahka zemlja domača in pokoj v njej ti sladak.

Žitkovci. Osem pogorelcov je dobilo 20.000 Din. podpore od kraljevske banske uprave.

Lendava. Občni zbor Kat. prosvetnoga društva se bo vršo v nedelo, dne 10. t. m. popoldne po večernicaj na tuk. osnovnoj šoli. Vlüdno vableni.

Pod autom je našo smrt Kovač Franc, mehanik, gda je svojo mater sprevaljao z Sobote na Goričko, šteta je prišla z Nemčije. Ar je posvet tovor-noga aotaja vgasno, je Kovač z električnim posvetom sveto do Krajne. Pri ednom zavoji, ar je bila kmica, se je aoto prevrgo i nesrečnogn 20 letnoga mladenc-a vse vküp združgao. Molimo za pokojnoga, tužno mater pa naj potolaži Devica Marija.

Kantorsko mesto v Lendavi se razpisuje do 17. dec. 1939. Prošniki morajo znati madjarski in slovenski jezik. Vsa pojasnila daje r. k. župui urad v Lendavi.

Občni zbor osrednje Rafaelove družbe se je vršo 4. dec. v Ljubljani. Rafaelovo družbo za Slov. Krajino sta zastopala gg. dr. Klar Franc, bivši narodni poslanec i Klekl Jožef, predsednik družbe, ki so na občnom zbori dali poročilo od dela naše Rafaelove družbe.

Sobota. V uradniškoj zadruzi je iskra z peči vužgala več reči v trgovini, šteta so se smodile celo noč. Sreča v nesreči je bila, da se je ogenj ne razširo do petrolejske posode i da zrak od zvünaj ne prišo v prostor trgovine. Vendar je kvara okoli 20 jezero dinarov.

Našim, ki so se borili v letaj 1918—1920 na Koroškom, Štajarskom, v Slov. Krajini ali Medjimurji, naznanjamo, da dobijo kolajne (svetinjice) za dar tak živi, kak pokojni. Pokojne prijavi-vo sorodniki. Javiti se je na naslov: Legija Koroških borcev, glavni odbor, Ljubljana, Cankerjevo n. 7/1.

Krajna. V nedelo, 26. nov. smo zakopali z velikanskov vdeležbov naroda Kous Franca ženo, Maro, rojeno Celec. Komaj pred ednim letom je stopila v hišni zakon i porodila 24. nov. zdravoga sinka. A gda je deteti dala življenje, je skrivavela i v tužnoj žalosti pustila moža, mater i drugi rod. Ne bilo oka, šteta ne bi se zaskuzilo, gda so mlado mater nesli na pokopališče, ki je življenje dala za svoje dete. Dete je krščeno v lepoj Marijinjoj cerkvi na Tišini drugi den po smrti matere. Pokojna je hči sestre g. urednika Novin. V molitev dobrih duš jo zročimo, Prečisto Devico Marijo pa prosimo, naj bo mati njenomi deteti, ki prave matere nikdar ne bo poznalo, je čuva, odgoji za Jezušeka, mater pripela v večno blaženost, ostale domače pa potolaži.

G. Bistrica. Krv je tekla med mladinov pri nas zadnjaj nedelo, pred adventom, gda se je vršila v krčmi veselica. Dečki so se zasmicali. V teh žalostnih časaj dovoljavati i prirejati veselice, pomeni, da se ne zavedamo nevarnosti, večne nesreče, šteta je izpostavljen celi svet, posebno pa naše lastne duše. Grozna slepota.

Poštnoj upravi v Lendavi. Prosimo poštno upravo, naj posveti vso pažnjo dostavljanji i odpošiljanji poštnih predmetov, kajti v zadnjem časi je dostajetj zgübljenih. Mogoče je to v zvezi z novov železniškov upravov, šteta se še ne mogla vživeti v nove razmere. Podatke dobi na župnišči v Lendavi i indri, gde so pritožbe.

Srečno se je povrno iz Nemčije izseljenjski duhovnik preč, g. Škafar Ivan.

Strehovci. Preminoči teden po noči so se priklatili k nam neznanj ropari. Šteli so oro-

pati več hiš. Vdrli so v vrhi v več kleti isto noč. Prave sreče so nej meli. Vseposvod so bili pretirani. Naše skrbno orožništvo njim je že prišlo na sled. Od tistoga časa dobro oborožena straža čuva našo ves.

Ka nam glasi delavec, naš naročnik, iz Nemčije. „Malo sam najšeo delavcov, šteta bi se kaj glasili v Novinaj. Kak težko je pisati, kajti težko je k stoli sest, paper vzeti, s perom i tentov, pa te tudi znati, ka napisati nam delavcom. Novine pa šteta vsešerom. Ogromna je armada tistih, šteta se hranijo z Novinami. Nekaj naših ljudi je bilo več let v Franciji i dobro gučijo francoski. Naš inšpektor tudi zna francoski. V guč se vzemejo. Naš pita, zakoj ne živeta Nemčija i Francija v prijateljstvu. Inšpektor odgovori: „To je staro sovraštvo.“ Naš pita: „Ka pa čiš vas v boji ranijo i vam Francoz zaveže rane, gane bi meli za prijatelja?“ Odgovoro jo: „Te bi bio prijateo.“ Pray so Novine napisale v članki, čiš Hitlera bujili, da bi Nemci ešče bole srditi postali, prav so pisale tudi od razmerja med Čehi i Polaki. Nemci pravijo, da je fajni biti soldak. Kasarne zidajo z železobetonskimi strehami, da se branijo proti zračnim napadom. Gosp. plebanoša našega mesta so aretirali. Vnogo lepih pozdravov pošila i žele božega blagoslova za goreče, dobro i trüda puno delo. — Horvat Jožko, delavec.

Švedi mobilizirajo, sestanek v Oslu.

Švedska, ki meji na Finsko, je mobilizirala vso svojo vojsko, Norveška je pa pozvala v svoje glavno mesto, Oslo, na sestanek zastopnike vseh 4 škandinavskih držav.

Zmage Fincov 5. decembra.

Te eden den so vničili 30 sovjetskih tankov i zgrabili 1500 vojakov. Vnožina ruske vojske se je pa potopila po močvaraj i jezeraj, ali se spoklala na djalinaj, v šteta so Finci nalekli bombe.

Nemiri v Podkarpatskoj Rusiji.

Kak nam potniki iz Slovaške poročajo, so nemiri v Podkarpatskoj Rusiji. Komunisti zahtevajo priključitev toga kraja k Rusiji, ki zdaj meji na te deo Vogrske.

Proda se

15 ha veliko posestvo

ob banovinski cesti v dobroobdelanem stanju, 10 km od Ptuja, od železniške postaje Moškanjci 3 km. Hišno in gospodarsko poslopje je zidano in v najboljšem stanju. — Poizvedbe pri Dr. Visenjak Alojzu, advokatu v Ptuj.

Službena naznanila

Licenciranje žrebcev za lendavski srez se vrši dne 12. dec. ob 9 uri na občinskem sejmišču v Črensovcih. Pozivajo se vsi lastniki žrebcev, da privedejo na pregled vse žrebce nad 1 i pol leta stare. Ker traja licenca samo za eno leto, morajo vsi prignati tudi vse lanske licencirane žrebce, kakor tudi bivše banov. žrebce in tudi sedanje banov. žrebce, kateri se držijo v zasebni oskrbi. Lastniki žrebcev naj prinesejo seboj vse potrebne dokumente za izkazilo izvora žrebcev. Komisija bo izbrala mlade žrebčke za vzrejne nagrade. Lanske vzrejne nagrade se bodo letos izplačevale za lani odbrane žrebčke, ako jih bodo letos zopet prignali lastniki na pregled. Najboljše mlade žrebce pa bo kralj. ban. uprava tudi odkupila. Ker se v smislu zakona o pospeševanju živinoreje smejo pripuščati samo licencirani žrebci, se poziva vse lastnike žrebcev, da iste prav sigurno privedejo na pregled dne 12. t. m. v Črensovce.

I 668/39 - 10.

Dražbeni oklic.

Dne 22. januarja 1940, dopoldne ob 9. uri v sobi št. 22, bo pri tem sodišču dražba sledeči nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Bratoncei vl. št. 396 B 2a. 1/8-inka parc. št. 68 stavbišče, hiša, št. 73, sedaj št. 85, gospodarsko poslopje in dvorišče, k. o. Polana vl. št. 1324 B 1, parc. št. 502/349 travnik.

Cenilna vrednost Din 2.078.— Najmanjši ponudek Din 1.386.— Varščina Din 208.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najkasneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v D. Lendavi, odd. II. dne 22. novembra 1939.

Naši sezonci se vračajo.

Kakor so se spomladi odpravljali iz domovine žalostnih lic, ker je slovo pač vedno težko, tako se sedaj po veliki večini vračajo z nasmejanimi lici na svoje domove. Spomladi so bili polni upov na dober zaslužek, toda radi nastalih žalostnih razmer v inozemstvu so se ti upi ne enemu izjalovili. Ni se vse izpolnilo kar so si želeli. Letošnja sezona je bila težka in nemirna. Nihče pač ni pričakoval tega kar se je začelo odigravati ter se odigrava žalibog še vedno.

Letos je Zveza poljedelskih delavcev v M. Soboti dosegla višek z intervencijami, toliko jih ne bo kmalu. Člani in nečlani so se obračali na Zvezo v vseh mogočih zadevah. Stotine posredovanj, stotine pisem in odgovorov z raznimi nasveti je bilo. Vojno stanje držav, kjer so se nahajali, je vse preobrnilo. Tudi v domovini, kjer so bili zaposleni na Veleposestvih, ni šlo vse tako, kakor je bilo druga leta. Denar se je težko pošiljal, kontrakti so se kršili, mnogi so bili vznemirjeni vsled vojnega stanja, ter si želeli predčasno nazaj v domovino. Oni, ki so se vračali iz Francije, so bili vznemirjeni, ker so jim oblasti na meji odvzemale delno zaslužek. Težko je življenje sezoncev. Zemlja Slov. Krajine v lendavskem okraju je sicer nasplošno ravna in rodovitna, toda gosto naseljena. V murskosoboškem okraju je pa svet većinomah hribovit, ki ga pokrivajo gozdovi in raztresene vasi, v katerih stanujejo mali polgruntarji. Zemlja tukaj ne nudi tistega prideljka, ki bi ga poljedelec pričakoval, če tudi pridno dela. Zemlja je namreč težka in ilovnata. Zato so si naši ljudje že od nekđaj iskali nadomestka za vse, kar jim domačija ni mogla dati. Že od nekđaj so hodili na jug na slavonska, baranjska, sremska in banatska veleposestva, tudi na Ogrsko so hodili že v prvejšnjih časih na žetvo in na repo. Ta veleposestva so jih radevolje jemala na delo, ker so bili vstrajni in pridni delavci, in vsako leto se jih je opravljal več. Tako so čez poletne mesece ostajali doma ponekod le starčki in otroci, kar je pa bilo zmožnega za trdo delo, je vse šlo v tuje kraje. Novejši časi so pa našim ljudem odprli pot v svet, Francija in Nemčija sta rabili pridne roke ter skromne in disciplinirane delavce. Naši ljudje, ko so zvedeli zato preko Borze dela v M. Soboti, so se takoj odzvali. Dobra valuta, ki je v teh državah, je pritegnila marsikaterega. Z leta naleto se

jih je odpravljalo več na sezonsko delo, nekateri so pa ostajali tamkaj tudi čez zimo po več let. Tako se je v letošnjem letu njih število dvignilo na okoli 12.500. Murskosoboški okraj je s pomočjo teh sezoncev postal okraj stalnega preseljavanja. Spomladi jih je pošiljal v tu in inozemstvo, v jeseni na zimo jih je pa sprejemal na svoje domove. Z njimi se je stekala v okraj lepa gotovina na veliko korist splošnemu narodnemu gospodarstvu.

Toda sezonsko izseljenstvo je odprlo nov problem. Denar, ki se steka v Slov. Krajino, ni dovolj. Dalnovidnejši postajajo zaskrbljeni, ko zapažajo, kako zapada cvet naroda verski in moralni mlačnosti. Svoboda v tujini in neizkušenost je za mlade ljudi zapeljiva. Narodna zavest, še hvala Bogu, dosedaj ni trpela preveč, nevarnost pa je, da pri modernem načinu agitacije tudi v narodnem oziru narod postane mlačen. Zvita agitacija ima največ uspeha pri mladih in neizkušenih ljudeh. Tako je postalo sezonstvo iz tega vidika zelo delikatni problem, ki ga je Zveza poljedelskih delavcev začela pridno študirati. Pripravlja predloge, kako zajeziti prevelik odtok naroda v tujino. Proučuje, kako bi ga bilo mogoče čimveč zaposliti pri različnih melioracijskih delih. Proučuje, kako ga versko in moralno ohraniti zdravega in nepokvarjenega ter narodno zavednega slovenski zemlji.

Sedaj jih pričakuje domov njihova domačija in tudi njihova organizacija, ki hoče čez zimo stopiti z njimi v stike, da pripravi vse potrebno za prihodnjo sezono. Upoštevala bo njihove želje in predloge, ter jih s pomočjo merodajne oblasti uvede v veljavo. Nekateri so se že vrnili, drugi se bodo še te dneve vračali. Zveza je pravočasno ukrenila vse potrebno, da so merodajne oblasti poskrbele, da dobivajo v Mariboru in na Jesenicah brezplačno okusen topel prigrizek. Ravno tako, da lahko nemoteno zamenjajo 10 RM v dinarje, kakor tudi reden odhod na državnih poštnih autobusih imajo 50% popusta. Iz Čakovca nam poročajo, da so tudi Medjimurski delavci, ki se vračajo nas voje domove, zelo zadovoljni z lepim sprejemom v Mariboru.

Zveza pripravlja za javnost predloge za prihodnjo sezono, kakor tudi statistiko svojega sedanjega delovanja. Kako bo z novo sezono, posebno v inozemstvu, trenutno ni mogoče ničesar določenega povedati.

Iz pisarne ZPD v Soboti.

Maroša Martin z Melnič, novomešnik, misijonar v državi Chile.

Petišovci. Na žalosten način si je končao življenje povsod priljubljeni Gerenčer Jožef, star komaj 31 let. Zadnje dneve se njemi je začelo mešati i v toj zmešanosti si je šinjek prerezao. Svoje djanje je izvršo v popolnoj duševnoj zmešanosti. Vnogo je jokao ino proso svoje drage, da njemi oprostijo za morebitne napake. Naj njemi bo lahka zemlica. — Vsemogočni pa njemi naj bo smileni sodnik.

Dolga vas. V dugoveških goricah je vmrla na posledicah opeklin vučenka II. razreda Fehér Rozalija. Mislila je zakuriti v peči, ar so pa bila drva premokra, je je polejala z petrolejom i po nesreči tudi sebe. Kda je podtekla ogenj, njej žveplenka spadnula na krilo i bila v trenutki vsa v plameni. V velikih bolečinah je izdihnila svojo nedužno dušo. Naj počiva v miri!

Seja bivših poslancov. Dec. 4. se je vršila seja bivših poslancov v Ljubljani, na šteta je podao poročilo od političnoga položaja minister dr. Krek. Na sejo sta prišla oba našiva bivšiva g. poslanca. Na seji je odločno nastopo dr. Klar za pravice Slovenske Krajine i zahtevao pomoč v raznih stiskaj, šteta terejo Slovensko Krajino.

Petišovci. V septembru si vido po vesi, da so deca nosili kaj čudne igrače po cesti, pa še v šolo so je nosili. Varnostni organi je že zdaj dva meseca iščejo, da bi je izsledili i dobili do rok, a se jim še ne posrečilo. Kaj čudno se nam vidi, da je iščejo že teliko časa i še po hišaj, kje se po navadi deca ne igrajo s takšimi igračkami. Mislimo, da bomo morali iti še kam drugam, da dokažemo, da so to ne bile navadne igračke, nego nekše posebne, ki jih zmore tujina. O ti uboga mladina, ka boš šče doživela? O temporsa — o mores!

„HIZICKI DOMAČOJ“

Joško Horvat, Schwemmin, Nemčija. Hišici domačoj, štera je zvün naše cimprane, s slamov pokrite hiše i to: pole, logovi, ravnine i doline, naše osnovne i srednje šole, bregovje z goricami, križi, kapele, cerkve z božimi službami, s svetkami i nedelami, s cerkvenimi i narodnimi pesmami; Bogojina, naša predstraža, Sobota z borzov, uradi z uradništvom, Črensovci zibel naše svobode, „Novine“ že s starim, serim ino preisküšenim šoferom, prebivalstvo Slovenske Krajine z vsemi izseljenci i sezonci, vse to je hišica domača. Zato njoj zdaj, kda se vračamo i nas bo znova sprejela v svoje lübeče materno naročje, pošilamo prav prisrčne pozdrave... Da bo znala ta hišica domača, kje se steple njena deca, kak živejo ino da se je ne pozabi, njoj povemo: Da v tujini vsigdar i sešerom se pozdravljamo z našim domačim pozdravom; gda je knez-namestnik Pavel obiskao nemško prestolnico, smo dobili od našega delodajalca i šče od dvej drugi gospodov največše ilustrirano časopisje z lepimi slikami od njegovoga bivanja v Berlini; dobili smo tudi v pogled mednarodno gospodarsko revijo, v šteroj posebno pohvalno pišejo od naše države i našega gospodarstva; da pri okapanji cukrne repe so nas pitali, s šterim i kakšim mašinom naj se repa okapa i so tak okapali; da smo mi Slovenci dnevno po 2 velikanski kupa snopja skladali na ednok, Nemci so nam pa kcoj dvorili; da pri mlatidvi so naši ljudje oslice sami začinjali skladati i vršili brez kakšega nadzorstva; da se je pri nas šparalo i nej zapravljalo; da je izmed 12 ljudi 11 kúpilo nove bicikline; da so si edni samo dvakrat meso kúpili, bili so pa tudi takši, šteri so si niti ednok nej kúpili, ar so meli svoje; da je znabiti edini primer, ka je naš paler ne postavio svoje žene notri v künjo za küharico, ar se je šče občuvali od vsake sumnje, sebi pa obdržati zavüpanje od strani delavstva, štero vživa; da smo na cedela vdablani živež (višek) nemškomi potrebnomi delavstvu 24 kg. mesa i 68 kg. krüha dali; da smo bili skoz celo leto po nedelaj prek 10 km daleč pri svetoj meši; da so g. plebanoš

večkrat naše ljudi s svojim autom domo odpelali i kda smo njim šteli povrniti trüd i konči benzin povrniti, so odgovorili, da njim to Bog plača; da so brez naše prošnje 3 krat za nas služili božo službo; da je bila spoved i sv. obhajilo; da so našoj ljudje ministrirali i so na veliko mešo pri sv. meši i po njoj spevali naše pesmi i pred izpostavljenim Najsvetejšim molili slovenske litanije i spevali „Tantum ergo“. (Vse to je bilo za našo volo i so nas prosili, naj molimo i spejvemo, ar smo bili pri sv. meši v večini); da je v naši obednici križ na steni i Lurdska podoba i da obri vsakše postele visi krščanski kep, podarjeni od delodajalceve gospe; da se pri nas redno moli vgojdo i večer, ino pred jestvinov i po jestvini; da smo dobili škofovo okrožnico v dvej izvodaj; da so se tej ljudje podali z hajovom na odprto morje; da so obiskali nešteto marofov, vse svoje sodelavce, na stotine kilometrov daleč, so poglednoli vnogo tovarn, tudi takšo, štera z ovsa dela kašo; da so meli vnogo obiskov, da so je obiskali Slovaki, Moravčari, v zadnjom časi paposebno vnogo Polakov; da smo vse, tudi vnogo višiši glav gostoliti z domačim slivovicom. To je kratek i bežen pregled düševnoga i telovnoga življenja edne skupine polski delavcov, šteri so zrasli ob Novinaj i štere njim od tjedna do tjedna nadomestüjajo izrablene sokove skoz „Hišice domače“. Zato, da bo dotični gospod, šteri je bio proti „Hišici domačoj“, znao, kakše poslanstvo vršijo v tujini najsiromaškejši sinovje domovine i kak častno zastopajo državno misel i svojo narodno zavest, podajamo te vrstice — zavedajoč se, da vse, to terja vnogo žrtvüvanja, zatajüvanja i nesebičnoga delüvanja, pa da so v tujini potrebni močni i plemeniti značaj, šteri vzdržijo i ne odpovejo v največjoj nevoli. I da je voditela takši ljudi potrebno z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpreti, naj On hrabri svojo armado, naj vleva v nje zvestobo domovinske lübezni. Ar se samo tak širi močna državna skupnost na znotraj i samo takša je od zvünejši sosidov spoštüvana.

Pisma vojakov iz Slovenske Krajine,

štera so v svetovnoj bojni pošilali uredništvu Novin.

Ta večjezerna pisma so dokaz tiste povezanosti, štera je obstojala med Novinami i našim narodom i štera je rodila našo slobošćino.

Bence Janoš od Sv. Jelene. Valen bodi Jezuš Kristuš. Gospod plebanoš, jaz njim naznanim eden par reči. Naj bodo tak dobri, naj denejo notri v te slovenske Novine. Slobod. Jaz zemen slobod od mojega slovenskoga kraja. Zaj idem drugikrat na bojišće 30. junija. Z Bogom lübi oča i mati, brati ino sestre. Nikaj ne žalüjte za me, vej de mi Bog pomagao, ka nazaj pridem. Z Bogom lübi sosidje ino rodina, jaz idem proti sovražnikom, ali Bog mi pomagaj, blažená

Devica Marija, ka nazaj pridem živ pa zdrav. Srce Jezušovo, smilüj se nam vsem vojakom.

Gomboc Ferenc. M. kir. 5 Népfelek, gyalog ezrd. I. zlj. géofegy. oszt. Tabori posta 371, doma z Gederovec. Okt. 22. 1916. Poštüvani gospod plebanoš. Jaz njih srca pozdravim ino njim želem od Boga, ka bi zdravi i veseli pozdrav v roke dobili. Nadale jih srca prosim, naj bodo tak dobri, naj mi pošilajo nadale Novine, ka ne dobim poredi, ka se mi je antes pre-

meno. Prosim, naj mi pošilajo tudi Marijin list, ka si mi naše düše branimo z Marijinim listom. Pa Novine komaj vsi čakamo, ka nas par Slovincov jeste. Pa ešče Vogri komaj čakajo, naj je dobim, ka njim morem vse raztolmačiti. Nadale jih srca prosim, naj mi pošlejo tudi eden rožni venec, ka sam ednoga meo, pa se mi že rastrgo, ka sam že zgübo odnjega. Prosim, naj bodo tak dobri, ka čí eden rožni venec zmolim, včasí ležej svojo nevolu trpim. Vej njim jaz pošlem plačo za to vse, naj mo mogoči, ka do peneze gor jemali. Nadale prosim vse slovenske vojake na bojišćom poli, vse naše domače i vso slovensko mladino, naj se spokorijo i naj se obrnejo k Bogi, naj častüjo Blaženo Devico Marijo i naj njo prosijo, ka nam sprosi od lüboga Jezušá kem hitrej blaženi mir. Posebno to priporočamo za slovenske dekle, naj se nam smilüje Srce Jezušovo, ka mo skoro našo šlovensko domovino vidli, i ka mo k sv. meši hodli i predgo čüli od naši dühovnikov. Bog se nam daj skoro vćakati. Srca jih pozdravim. Z Bogom naj ostanejo.

Toplak Štefan iz Renkovec. Matjašec Jožef iz V. Polane, Komin Štefan, iz Šalamenec. 21. IV. 1915. Visiko poštüvani g. plevanoš. Z žalostnim srcem se k njim obračam ino ji lipo pozdravim z najsvetejšim slatkim Srcem Jezušovim ino njim želem lübo zdravje na tom žalostnom sveti od lüboga Boga. Na tom

Gospodarstvo.

Ing. M. Peternel, Lendava.

Zboljšanje naših kmetij.

Kmetovalcem v premislek!

Še bolj kočljivo pa je vprašanja zmanjšanja zemljišč na vsaki kmetiji. Po starem dednem zakonu in krajevnih običajih si pri nas po smrti gospodarja razdelijo vsa zemljišća vsi nasledniki med seboj, tako da se vse male parcelice razdelijo še na manjše dele. Ti deli ki jih en naslednik prejme, se v večih slučajih radi premale površine sploh ne dajo obdelavati ali pa vsaj dobro ne obdelati. Parcele so po delitvi včasih le 1½ do 2 metra široke, dolge pa tuai 200 do 500 metrov. Pri teh parcelah se na vsaki strani zgubi še po 20 do 25 cm za mejo in sami si lahko mislite, kako zgledajo te parcele in kakšno je obdelovanje teh parcel. V tem pogledu je v našem srezu najslabše v krajih Renkovec in Kobilje. Pa ne samo tam, tudi drugje so take ozke parcele, ktere se že ne morejo po dolgem deliti, pričeli deliti povprečno! V lendavskih goricah pa vidite lahko „gorice“, ki imajo po tri ali celo po dva reda nasajenega trsja!

Ali pomislimo, kam to pelje? V gospodarsko propast prav sigurno. Večja posestva se delijo tako daleč, da iz njih nastajajo mala posestva, iz teh kočarije, iz teh pa beračije. In naše pridno delavno ljudstvo, ker ne more živeti na tem malem posestvu, mora v tujino, drugim v slabo plačano tlako, katera ga izgara in izmozga, nato pa takega pošlje domov umreti.

Ali bi se temu dalo odpmoči? Dalo bi se. Prvo na ta način, da bi si po možnosti nasledniki med seboj vse posestvo delili tako, da eden prejme eno njivo, drugi malo slabšo njivo, ali v večji površini, tretji pa malo boljše njivo v manjši izmeri. Boljše bi bilo tako kot pa, da ima vsaki na eni njivi eno tretinjko. S tem bi imel vsak njivo lepe površine za obdelovanje, odpadli pa bi tudi vsi prepiri in tožbe za razne tretinjke, desetinke, šestnajstinke in še manjše deleže,

strani mojega lista njim pa dam na znanje, da smo dobili njudar, šteroga smo z velikim veseljom gori sprijali, da so nam spunili našo željo, štero smo tak jako zmetno čakali i smo tudi več dobili, kak smo prosili. Bog njim naj stokrat plača, čí njim mi nemo mogli plačati. Iskali smo ceno v knjigaj, pa smo druge cene ne najšli kak: za dar. Bomo mi povrnoli tudi te lepi dar. Lübi moj g. plivanoš, z jako velikim veseljom sam začno šteti njihove knjige i Novine, ali nej sam ji mogočo prečteti, da sam dobo drugo žalostno pismo, v šterom je bila spisana žalostna smrt mojega najstarejšega sineka, šteri je z nesrečnov smrtjov mogočo s sveta iti v trinajstom leti; me je s tak žalostnov smrtjov ostavo. Nej sam dobo z domi glasa, napisali so mi moji dobri prijatelji žalostno smrt sineka mojega. Pišejo mi, da ga je moust bujo. Lübi moj Bog, v velkoj žalosti sam bio dosemao, ali ka si pa začnem zdaj, da se mi malo srce ne raspoči od velke žalosti. Doma sam ostavo 6 male dece i siroto ženo betežno, nemam nej očo, nej matere, nej bratja. Novoga njim pa drugo ne vem kaj pisati. Čas je eti lepi, ali žalosten je svet, da smo tak daleč mogli ostaviti našo lübo domovino i našo tužno malo deco, štere Bog zna, čí mo je vidli več ali nej. Zdjaj pa z Bogom naj ostanejo visiko poštüvani g. plivanoš. S skuznatimi očmi zaperam moje malo pismo i z poštüvanjom ostanemo. Dar smo dobili 20. IV.

kot se vedno in ob vsaki priliki sliši to na vasi, da se domači med seboj tožijo za take deležne pravice.

Kaj pa za površine, ktere se deliti ne dajo? Za te bi se pa nasledniki morali zgovoriti tako, da jih po ocenitvi eden od naslednikov prevzame in se obveže, iz tega vsakemu njegov delež izplačati v gotovini. Tako bi ostalo posestvo skupaj drugi pa si s svojim deležem kupi kje drugje kaj primernege, se izučí kakega drugega poklica ali pa ostane doma in skupno z ostalim naslednikom gospodari. Poznam srednje posestvo na Dolenjskem kjer štirje bratje na isti kmetiji gospodarijo, se prav dobro razumejo in vsi delajo za enega kot eden za vse. Ne bi tudi pri nas tako šlo vsaj na nekaterih kmetijah, kjer se bratje in sestre razumejo in živijo v slogi? Poznam tu pri nas manjšo kmetijo kjer so bili trije bratje, eden je ostal doma, drugi se je priženil v vasi k hiši, kjer je bila hćerka edinka, tretji pa se je izučil obrti. Vsi so tako prišli na dobro, očetovo posestvo pa je ostalo nerazdeljeno. Z malo dobre volje in razumevanja bi se pri vsaki hiši dalo to vprašanje nedelitve zemlje doseči. (Dalje)

Gospodinjstvo.

Koline.

Prekmurke znajo pripraviti najboljši kruh, črn in okusne vrтинke, da bi jih sam kralj lahko jedel, ne cenijo pa krvi od perutnine in ne od svinje. Kadar se kolje, je vsega dosti, a tudi na kolinah moramo misliti, da meso drži dolgo, torej jejmo naprej ono, kar ne drži dolgo. To je kri. Izvrtne jedi se napravijo iz krvi. Prvo je cvrtje. Nemci okrog Graza so spekli to okusno jed najprvo. V kri daj mleko, moko, sol, eno jajce, malo popra in vse dobro zmešaj, da bo gosto tekoče. kot za zlivanke. Posebej sprazi v masti na svetlorumeno čebulo ali luk ter zmešaj vtokri. Tudi pest drobtin od žemlje je dobro vmes. A le ne preveč gosto, potem je trdo. Na pol litra krvi vzemi eno osminko litra, ali ma-

lo manj mleka. Pekač namaži dobro z mastjo in potrosi s čebulo. Daj v pekač za dva prsta visoko te zmesi, peči v vroči peči, ko postane čez par minut črno. obrni, ali z vilicami raztrgaj in še malo popeci. Zraven daj kisló zelje ali repo. To je res izvrstna jed. Kos krvi zelo izboljša juho. Kuhano kri zmešaj v repo ali zelje. Od kuretne kri je dobra za knedelčke v juho. Malo masti, jajce le eno, mleko, moka, drobtine, sol, poper. Zmešaj na krožniku, precej gosto, a plehato žlico pomakaj v vrelo juho, ter zajemaj cmočke s krožnika kar od testa alí preje naredi z rokami okrogle cmočke. Črni bodo, a zelo fini. M. Z.

Viničarski red.

§ 26. Po krivdi vinogradnika more prenehati službeno razmerje: a) ako je vinogradnik z viničarjem ali njegovimi svojci surovo ravnal; b) ako viničar brez škode za svoje ali svojih družinskih članov zdravje ali pravnost ne more nadaljevati službenega razmerja; c) ako vinogradnik viničarju pogojeno plačo neupravičeno zadržuje ali odtügeje; d) ako vinogradnik zakrivi npravstveni pregrešek, bodisi proti viničarju, bodisi proti članom njegove družine. V vseh teh primerih odgovarja vinogradnik tudi za dejanja svojih rodbinskih članov in nastavljenecv, kolikor se to tiče posledic po tej uredbi.

Viničarska komisija.

§ 27. Vinogradnik ali viničar se morata glede vseh sporov, izvirajočih iz viničarskega razmerja, posebno pa, ako hočeta uveljaviti predčasno prenehanje službenega razmerja iz razlogov, naštetih v §§ 25 in 26, s takim predlogom obrniti na viničarsko komisijo bodisi ustno bodisi pismeno.

§ 28. V vsaki občini, kjer so viničari, obstoji posebna viničarska komisija iz treh članov. Predsednik komisije je župan občine, v kateri je posestvo, na katerem je viničar zaposlen. Drugega člana imenuje vinogradnik, tretjega pa viničar. Stranka, ki predlaga postopek pred viničarsko komisijo, mora hkrati s predlogom imenovati svojega člana komisije. Če tega ne stori, velja, da predlog ni bil vložen. Predsednik mora takoj po prejemu predloga obvestiti nasprotno stranko o predlogu in jo pozove, naj najkasneje v roku dveh dni imenuje svojega člana komisije. Če nasprotna stranka to opusti, imenuje dotičnega člana predsednik komisije iz vrste, kateri pripada stranka.

Postopek pred viničarsko komisijo.

§ 29. Komisija je sklepna, ako so navzoči vsi člani. Na predsednikovo mesto mora stopiti njegov namestnik pri občini, ako se obravnava predsednikova zadeva ali zadeva njegovih sorodnikov in svakov do tretjega kolena. Sklepa se z večinó glasov. Pri enakosti glasov odločuje predsednik.

§ 30. Predsednik viničarske komisije mora o vsakem predlogu, ki ga stavi vinogradnik ali viničar, razpisati in izvesti ustno razpravo v roku 14 dni po prejemu predloga, ako pa se zahteva predčasno prenehanje službenega razmerja (§§ 25 in 26), pa v roku 8 dni po prejemu predloga. Hkrati mora na ustno razpravo pismeno povabiti oba ostala člana komisije in obe stranki. Ako član komisije neopravičeno izostane, ga kaznuje pristojna občinska uprava, oziroma predsednik mestne občine z globo 10 do 200 din, ob neplačlü globe v odredenem roku pa z zaporom od 1 do 4 dni. Proti tej razsodbi je dopustna pritožba po zakonih o občinah Kazen se steka v viničarski sklad pri kralj. ban. upravi. Če predlagatelj ni prišel, velja, da je predlog umaknil. Če pa tožena stranka ni prišla, razpravlja komisija v njeni odsotnosti. Stranka se sme dati zastopati po pooblašćencu. Ako stranka iz utemeljenih razlogov ne bi mogla priti na razpravo, in to dva dni pred razpravo sporoči komisiji, se mora razprava preložiti, a največ za dobo 5 dni. V vsakem primeru mora komisija najprej poizkusiti, da doseže poravnava.

Pošta.

Rašćan Franc, á Serauvillers par Cambrai. Mi liste redno pošilamo na tvoji novi naslov. V teh nemirnih časih je mogoče, da se zgübjö. Mogoče si med tem že dobo Novine, zdaj navadno idejo v Francijo 10 dni i je tak nemogoče, da bi je tak hitro dobivalo, kak pri. Na letos je duga ešče 15:50 din. — Cug Rozalija, Manneville-sur-Risle. Sprejeli din 143:75. Na koj je višek? — Gjörök Franc, Martjanci. Sprejeli od vas 430 din. naročnine, za Červek Trezo i Cipot Ireno za vsako 30 din. — Kozar Jürj, Martinje. Naročnino sprejeli, vse plačano na letos. En kalendar smo više poslali, je za odajo.